

Nro 26.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Septembernek 26-dik napján 1794.
esztendőben.*

A' Genevai Revolutiónak rövid historiája.

Geneva magában gondoltatván tsak egy szép, népes, és gazdag varas, hanem a' hozzá tartozó kerülettel égyütt szabad, és a' Bernai, 's Tigurumi Cantonokkal régtől fogva szövetségre lépett republica. A' városnak lakosai eleitől fogva három különböző részre vóltak fel osztatva. Az *első* 1800 Citoyenekből avagy törzsökös polgárokból állott, a' kik mindegyájan tagjai vóltanak a' leg főbb Tanátsnak, 's részt vettek a' republica kormányozásában. A' *második*-hoz tartoztak a' *Natifs* ok, az az, azok a' 3000 lakosok, a' kik idegen nemzetből származott, ka-

nem *Genevában* le telepedett atyáktól vették eredeteket. A' harmadik része a' *habitánsok*, a' kik semmi polgári jussal nem birtanak. Ezen *respublicánok* igazgatói, a' mint fellyebb meg jegyzettük, az első rendbeli polgárok, és négy *Syndicusok*, az az városbeli prokátorok, vagy a' mint nálunk neveztetnek, *Fiscálisok* voltak. Egyébb aránt *democratica* vólt az igazgatásnak formája, de a' mellyel gyakorta vissza éltek az előjárak, és sok panaszra, 's zenebonára való alkalmatosságot szolgáltatattak. Minthogy eredetekre nézve, többire mind *Frantziák* a' *Genevaiak*, ők is *frantzia* módra kezdetek a' jelenvaló időkben gondolkozni, és meg nem elégedvén öseiknek törvényeikkel, szokásaikkal, és rend tartásaikkal mellyek mellett egynéhány száz elztendőktől fogva virágzó állapotban vólt *kis respublicájok*, ennekelötte elztendővel új *constitutiót* készítettek magoknak, és minden vérontás és egymás javaiknak ragadozása nélkül tökéletességre is vitték azt. Azóltától fogva három részre hajlottak, 's minden résznek különös czimere vólt, de azért még is tsendességben éltek egymással. Az égyik rész, avagy inkább szakadás, *aristocrataknak* veveztetett, és a' gazdag *particulárisokból*, és kereskedőkből állott, a' kik a' *Genevai* három színű *selyemből* készült *cocárdát*, az az, *bokrétát* viseltek kalapjaiknak alsó részén. A' *másik* szakadásnak tagjai *Englués*-eknek neveztettek, és tulajdonképen ezek tsináltak a' *revolutiót*, és új *constitutiót*, azért méltan *revolutionariusoknak* lehet őket nevezni. Ezek is három színű, de tsak szörből készült *cocárdát* viseltek kalapjaikon. A' *harmadik* rész, avagy szakadás *Mársiliai Clubistáknak*, és *hegynek* is neveztetett, és mintegy 200, vagy leg fellyebb 250 alávaló rendű emberekből állott, a' kik egy kis veres kutsmát viseltek kalapjaiknak tetején.

Az első *revolutió*, az első *rendű szakadás*, az az, az *aristocráták* ellen vólt inditva, és noha minden *vér ontás*, és *veszedelem* nélkül ment lé-

gyen is az a' változás végbe, mindazáltal a' jövőendő gonoszoktól való félelem, örökségeiknek és vagyonyaiknak megtartásának kívánságok sok tehetős lakosokat honnyokból való kibújdósásra ösztönözött. A' *revolutionariusok* a' respublikának másoktól való nem függéséhez lattattak ragaszkodni igazán e' avagy tsak szin mutatásból, bizonytalan. A' *Clubisták* Frantzia Országgal való öszve kaptasoltatásokat kívánták, de mivel kevesen voltak, szükölködtek azok nélkül az eszközök nélkül, a' mellyek által elérhették volna fel tett tzellyaikat.

Azonközben el nyelvén, vagy inkább el vesztegetvén az új kormány szék, rövid idő el forgása alatt a' respublikának minden jövedelmeit, és a' közönséges adót, új adót vetett a' lakosokra, a' melly által leg jobban meg terheltettek a' gazdag magánosok, és a' közép értékű emberek. A' kormány széknek ezen tseledete alkalmazatosságot szolgáltatott a' *Clubistáknak*, és a' *Revolutionariusoknak*, a' kik egy, Parisban sokáig mulattott, a' Fr. revolutionnak folyamattyát tulajdon szemeivel látott, és onnan hazajába vissza tért *Bousquet* nevű prókator által, titkon szüntelen ingereltettek, a' Frantzia revolutionnak oda való bé vitelére. Az ott lévő Frantzia residens, avagy biztos *Soulavie* is el nem múlatta patriótai kötelességét, gyakorta meg vendéglette a' *Clubistákat*, nevezetesen Juliusnak 18 ik napján, a' mellynek éjjelén t. i. egész mértékben ki ütött a' mostani revolutionnak tüze, melly egészen az ő planuma szerént ment.

Ezt az alattomban gerjedő tüzet meg sajditotta ugyan az új kormány szék, és *Syndicus Janot*, *Soulavie* Fr. Agensnek titkos ellensége tanátsolta is, hogy annak meg előzésere fegyverkeztenének fel a' lakosok; de rész szerént a' féltékenység, rész szerént az egymásban való bizodalom miatt arra határozták meg magokat a' kormány széknek nevezetesebb tagjai, hogy nem kelletik alkalmazatosságot adni a' nyughatatlan el-

méjü embereknek a' republica tsendességének meg háborítására. Azomban el jövén a' *Soulavis* és Clubisták által meg határozott idő, t. i. múlt Juliusnak 19. ik napja, az azt meg előzőtt éjjel fegyvert fogtak a' revolutionisták, el foglal- ták a' városnak ör álló helyeit, a' fegyveres tá- rat, félbe szakasztották a' kormány szék hivatal- lyának gyakorlását, más előjárokot választottak magoknak, meg folytatták fegyvereiktől á' gya- nus lakosokat, és mintégy 7 vagy 800 személyt hánytak tömlőtzőkre, rész szerént házaikban, rész szerént az úttzákön, rész szerént pedig a' mezőben fogvan el őket. Következett vasárnap a' templomba való menetelt, és isteni tiszteletet is meg tiltottak, 's kemény büntelessel fenyegették azokat az egyházi személyeket, a' kik parantso- latjaikat által fognák hágni. A' meg fogattatott személyek között vóltának *Necker*, a' Frantzia revolutiónak kezdetekor vólt Frantzia Finanz- ministernek *Neckernek* testvér öttse, a' régi Ta- nátsnak tagjai, a' gazdag particularisok, a' Fran- zia revolutiótól idegen, és a' függetlenséget, 's zenebonát gyűlölő mester emberek és lakosok.

Ezek meg történnén, az előbbi kormány szék helyett, egy hét személyből álló revolutiónalis Commissiót, és egy más, 25 tagokból álló re- volutiónalis, vagy inkább criminalis széket álli- tottak fel a' Genevai pártosok, a' mellynek a' főben járó dolgokban tellyes hatalmat engedtek, úgy mindazáltal, hogy a' halálos sententziának meg erősítését magoknak hagyták a' revolu- tiónisták. Annakutánna fegyveres kézzel mind a' városban, mind a' falukon lévő hazakat bé jár- tak, valami pénzt, arany 's ezüst edényt, és más dragaságokat, a' mellyekből t. i. kész pénzt lehetet fordítani, találtak, erő szakossan el vet- ték, és még most sem szüntenek meg az illyetén gonosz ragadozástól. *Jul.* 24. ikén, a' fogságra hányattattak közzül egynéhány nevezetesebb em- bert halálra sententziáztak, másnap a' vesztő helyre ki vették, és esteli 10 órakor fáklya viág

mellett agyon lövöldözték, azzal vádolván őket, hogy ők ellenségei voltak a' Genevai és Frantzia respUBLICÁNAK; hogy meg jobbithatatlan aristocraták és usorások voltak; hogy tilalmas portékakkal kereskedtek, és meg veztegették a' nemzetnek szelid erköltsét. És eppen ezek azok a' pontok, mellyeknek színe alatt, meg most is sok jó és jámbor lakosok meg fogadtatnak, 's keresményeiknek szabados el ragadhatása miatt, vagy számkivetésbe, vagy a' más világra külelettetnek.

Mitsoda tzellyok lett légyen a' Genevai revolutionistáknak, mingyárt eleinte ezre lehetett venni, az hogy a' tehetős lakosoknak javaikat el ragadozhassák, magokéva tehessék, és hogy a' Genevai respUBLICÁT öszve kaptsolhassák a' Frantziával, *Soulavie* Fr. agens tselekedetei is ezt mutatták, hanem egyet értett e' velek a' Parisi Convent, avagy nem, a' jelenvaló idők, a' Genevai revolutionisták által Parisba küldetett követség, annak közönséges el fogadtatása, és a' Parisi Conventnek minap hozott végzése, melly szerént t. i. a' Genevai respUBLICÁNAK zászlója, a' Frantzia és Amérikai Statusoknak zászlói mellé helyeztetett, elegendőkepen bizonyittyák. Azt sem lehet még el mellőznünk, hogy a' Genevai Revolutionnak a' meg fogattatott lakosok iránt hozott végzéseik közt az is vólt, hogy azoknak, a' kik idegen nemzetekkel is kereskedtenek, kereskedő könyveik, levelezéseik, és töke pénzeik petsétellessenek el, kényszeritessenek külső 's nevezetesen Hollandiában, Londonban, és Hamburgban levő adosságaiknak, és másuva adott töke pénzeiknek ki jelentésekre, melly által özvegyeiket és maradékaikat hóltig való szerentsétlenségbe akarjak ejteni.

Minémü szomorú állapotban légyen, ez a' sok ideig virágzott respublikátska, meg tettik, egygy *Aug. 27-ik* napján költ *Genevai* levélből: A' már isméretes személlyeknek meg ötlettetések után, ezen gonofznak szerző okai másokra is halálos sententiziát mondottak, 's ki vitetvén a' vezte-

tő piatzra, agyon lövették, és mivel mingyárt meg nem hóltak, bajonettel szúratták által. Harmad nappal azután ismét 26 személyt sententiazott a' revolutiounalis szék halálra, kiknek száma közt vólt *Mallet du Pan* is, de mivel ezek a' szerentsétlen emberek nem vóltak jelen Genevában, egy akasztó fara irattak neveik, mellyre egynéhány lövés tétetett, annak ki nyilatkoztatására, hogy ők is méltók lettek vólna ollyatén halálra. A' meg ölettetteknek jószágaik mind confiscáltak. Azon 471 személyek közül, a' kik tömlőtökre hányattattak, sokan számki vetésbe küldettek, mások hosszabb's rövidebb tömlötzre itiltettek, 's igen kevesen botsátattak szabadon. Az utólsóbbak közt vóltak *Necker* és *Germani* (nem a' vólt Frantzia Financ minister, hanem annak testvére), a' kik élteknek meg váltásaért száz ezer koronás tallért fizettek. A' számkivetésbe küldetteknek jószágaik is confiscáltak, és három *Louis d'ornál*, 's testén lévő ruhájánál egyéb egynek sem hagyatott. A' számkivetésbe küldettek között vólt egy *Saladin* nevű tanátsbeli úr is, kinek több vólt három millió forint töke pénzénél.

Továbba így szól a' Genevai levél: Minden aranyokat és ezüstjüket a' pénz verő házba parantsoltattak a' lakosok vitetni, 's 12 unciánál több meg nem hagyatott nékiek. (Egy fontban 12 uncia vagyon). Az ez előtt 14 nappal meg tiltatott mindennapi isteni tisztelet, már most a' vasárnapokra szorított, akkor is pedig tellyeséggel nem szabad a' papoknak a' vallásbeli igazságokat magyarázni. A' kereltség, és a' hazaságra lépni akaró személyeknek esküvés által való öszve szerkeztetések el töröltetett, 's azok helyett egy bizonyság levél adattatik a' tsetsemöknek születésekről, az öszve párosítás pedig egy Commissióbeli tagnak jelenlétében, 's a' szabadság fája alatt vitetik végbe. *Soulavie* Fr. Agens még most is itt mulat és szüntelen olajt öntöget a' támadott tüzre.

Helvétzia.

A' Bernai Tanács és polgárság rendkívül való gyűllést tartottak Aug. 30-ik napján, kétség kívül az ott tartozkodó Frantzia emigransokra nézve, a' kik minekutánna minden költségekből ki fogytak volna, terhekre vagynak a' Helvétusoknak. Eggy *Ferrari* nevű Frantzia Grófné nem régiben aresomba tsukatott Bernában, a' Fr. követnek *Bartheleminek* neve és petsettye alatt, hamis passusokat képzitvén ott lévő hazafiainak. Eggy *Colombe* nevű Frantzia is nyakon kapatott, ki sülvén reája, hogy ő titkos complottot tsinált a' Bernai kints tárnak fel prédálása véget. Egyébb aránt, hogyha igaz a' mit a' Frantzia patrióták beszélnek, ott is, t. i. Bernában, sok jóakarói találtattak a' Fr. új Constitutióinak. A' Frantzia szolgálatban állott Helvetus tilztek, a' Parisi Conventnek minapi végzése szerént, pénzeltserélték fel, Frantzia Országban nyert vitézi rendeknek tzimereit, és néhányan közzülök 40 ezer forintot is kaptak azokért. Baró *Gleichen*, a' metaphysica haeresisnek szerzője, nagyon mondatik dolgozni eggy hadakozó hatalmasság és Fr. republica közt szereztetendő békességben.

Hadi Történetek.

Albert Hertzegnek, e' folyó hólnapnak 14 ik napján *Schwetzingeni* fő kvártélyában költ, és az ide való Cs. K. udvari hadi Cancelláriához utasított tudósításából olvassuk, hogy az előtt negyed nappal egynéhány faluból öfzve gyűjtötték a' parasztokat a' Frantziák, olly fel-tétellel, hogy a' *Herxheimi* tetőkön battériákat és sántzokat készitessenek, mellyekből a' *Herxheimi*, és *Dachenheimi* utakat könnyen érdekelni, és a' gyalog vigyázatokat is védelmezni lehetett volna. *Hohenlohe* örökös hertzeg és Prussus Generál Lajtant, a' ki akkor *Blücher* Generál Majorral együtt a' *Sulzheimi* tetőkön vólt, mingyárt ki állította a' lovasságot, és maga vezérlése alatt, el

üzte a' munkásokat fedező Fr. katonaságot, 's minden munkájokat semmivé tétette. Egyetlen eggy Prussus huzár kapott ezen történetben sebet.

A' nevezett *Hohenlohe* örökös herczeg *Albert* hertzeghez tett jelentése szerént, fel tették azt magokban *Wolfrath* és *Blücher* Prussus Genera-
lok, hogy mihelyt *Freinsheimba* menéndenek a' Franziák furazsirozni, a' mint nékiek már annakelotte értékre esett, mingyárt rajtok fognak hajtani; de észre vévén az ellenség magát, nem bátorkodott ki menni. Azomban sok gyalogsággal és lovassággal töltötték meg a' fellyebb nevezett helységet, eggy 3000 főből álló Fr. sereg pedig a' *Kalstadt* és *Herxheim* közt lévő szőlő hegyeken telepedett le. Ahozképest *Blücher* Generál Major is több seregeket vont magához, és előre küldött három regementet, mellyek meg támadvan az ellenséget, egész a' szőlő hegyekig üzték. Mivel pedig már ottan nem lehetett hoz-
zajok férkezni a' lovassággal, egynéhány lovas ágyukat húzatott ki ellenek, mellyeknek záporai által a' szőlő hegyekről le üzettek, 's előbbi tányájokra vissza nyomattak. A' Prussusok részéről egynéhány huzárok sebbe estenek, de eggy se holt meg; az ellenség közzül pedig számosan fogattattak el.

Gr. *Clerfayt* hadi Tármasternek, *Sept.* 12-ik napján költ tudósítása szerént, meg addig semmi nevezetes dolog nem történt a' *Maas* vize körül táborozó Cs. K. armádiánál.

Német Birodalom.

A' Saxóniai Kir. hertzeg *Albert* kormánya alatt lévő seregekről, illyetén tudósítást vettünk *Frankfurtumból*. Rendkívül való szorgalmatossággal igyekszik *Albert* hertzeg a' Német Birodalombeli armádiának completirozásán, az az, egésszítésén. Azon Birodalombeli hertzegeket, a' kik e' pontban még eddig kötelelességeiket nem tellyesítették, vagy tellyességgel tellyesíteni nem akar-

ják, meg nem szünik únszolni. A' Spira püspök is az utólsobbaknak számok közt vagon. Minekutánna előbbi buzgóságot, és hazájához, 's válásához való nagy hiveségét szemei eleibe terjesztette volna, a' Badeni Marchiónak követésre méltó példáját hozza elő, a' ki nemcsak a' réaesett katonaságot, hanem még testörző katonáit is táborba küldötte, 's a' lakosokat fegyverkezette fel birodalma határainak óltalmazására. s. a' t. Erre azt válaszolta a' nevezett püspök, hogy az ő katonasága el kerülhetetlenül szükséges püspöksége belső tsendességének fenn tartására s. a' t.

A' Frankóniai kerületnek Gyűllésével is levelezett *Albert* hertzeg, e' tárgyra nézve, tudni kívánta azon kerületbeli fel fegyverkezett lakosoknak számát, vézerjeiknek neveit, és azt kívánta, hogy azok is az ő, t. i. *Albert* hertzeg fő kórmánya alá bizattassanak, hogy így, a' környül állásokhoz képest, hasznát vehesse azoknak. Ezt a' fel tételt eggy átallyában el akarja a' nevezett kerületnek Gyűllése magától háritani, azon okból, hogy a' fel fegyverkezett lakosoknak távol földre való küldéseket magoktól végbe nem vihetik, hanemha a' többi N. Birodalombeli kerületek is meg éggyezéndenek abban.

Sept. 12-ik napján költ Aquisgranumi levél így szól: Felettébb sok Frantziáság gyüllött *Huynek* környékén öszve, és a' mint mozdulásaikból gyanítani lehetett, valami fontos dolgot forgattak elméjekben. Hanem jó eleve eleit vettek a' Cs. K. bölts, és árgusi szemekkel vigyázó hadi vezérek. A' *Yorki* hertzeg ármádiájától az a' hir ment Achenbe, hogy néhai *XVI Lajos* királynak ifjabb testvér öttse az Artésiai Gróf, az Angliai ármádiának fő kvártélyában mulat. — *Conde* hertzeg serege a' *Maas* mellett táborozó Austriai ármádiahoz fog menni, 's ott minden emigrált Frantziákból álló seregeket magához húzni, és az 1791-ik esztendőben készült Frantzia Consti-

tutiót, mellyre néhai *XVI Lajos* is meg eskütt, lábra állítani igyekezni Frantzia Országban. (Egy közönséges író, leg alkalmatosabb, 's leg halznosabb eszköznek lenni mondja ezt, a' mostani Frantzia revolutiónak meg fojtására, azt állítván, hogy a' nemzetnek két harmad része még most is ohajtya ezt a' constitutiót, és ha módját látná, örömet maga is segítene annak vissza szerzésére).

Eggy *Fouroni* magános levélből ezeket olvassuk: Értésére esvén, *úgymond*, *Kray* Generálnak, hogy a' *Tonger*i táborban fekvő ellenség minden nap jobban jobban szaporodna, és meg akarná ötöt támadni, szükségesnek itilte őket megelőzni. Arra való nézve *Sept. 11-ik* napján fel költ seregeivel, rajta ütött a' *Tongern* mellett táborozó, és 25—30 ezer főből álló Frantzia seregre. Mind a' két fél mérgesen viselte magát, 's két óránál tovább védelmezték magokat a' patrióták, hanem dél tájban, ki nem állhatván tovább a' sárt, nagy veszteséggel *Tirlemont* alá vonták magokat. *Kray* Generál bé marsirozott *Tongerbe*, és két granatiros bataliont helyheztetvén abba bé, előbb nyomitotta külső vigyázóit, a' kik egész a' *Tirlemonti* mezőségig ki szoktak portára menni. Egyfzersmind sántzokat kéizitetett *Tongern* és *Mastricht* közt jobbra és balra, 's olly jó rendeléseket tett, hogy nem könnyen nyomúlhat az ellenség *Mastricht* alá. Két *Lüttichből* jött Frantzia desertorok azt beszélették, hogy a' Frantzia Generálok *Antverpiádtól* fogva *Namurig*, minden pontyaiban meg akarják az egyesült seregeket támadni, 's azonnal mind *Brédát* mind *Mastrichtot* ostrom alá rekeszteni.

Eggy *Sept. 16-ik* napján költ *Manheimi* levél azt beszéli, hogy *Blankenstein* lovas Generál le tette a' commandot, 's *Mélas* Generálnak adta azt által; de mivel a' *Bétsi* udvari diariumban semmi nyoma nintsen e' dolognak, mig bizonyosabbat hallunk, hitelt nem adhatunk ezen *Manheimi* levélnek. Ez a' levél emliti azt is,

hogy *Möllendorf* Prussus Feldmarsal, a' kórmánya alatt lévő corpussal *Trier* felé indúlt. A' Rajnán túl táborozó Frantzia ármádia, *Schifferstadt*, *Mutterstadt*, *Wachenheim* 's több körül belől fekvő városok mellett tanyázik. Még most is sok Frantziák szökdösnek által a' Cs. K. seregekhez.

Svécia.

Tudjuk az előbbi újság levelekből, hogy *B. Armfeldt*, a' *Stockholmi* udvarnak Olasz Országban mulató követje, egynéhány udvari emberekkel gonosz szándékot forralt a' *Svéciai* mostani regensnek személlye, és familiája ellen, azt is tudjuk, hogy ez az ő gonosz igyekezete világságra jöven méltó halálra sententiaztatott, végre az is tudtunkra vagyon, hogy ezt a' *B. Armfeldt* a' *Napolyi* udvartól, kezébe kívánta magának adattatni a' *Stockholmi* udvar, melly kívánsága nem tellyesítettvén, múlt hólnapnak végén egy manifestumot botsátott ki, és küldött a' *Napolyi* udvarhoz.

Frigyes Belgyiom.

Brédának kerületéből, egy *Raamsdonk* nevű városkából így irnak *Sept. 4. ik napján*: Tegnap este két Frantzia desertor jött ide, 's azt beszéllették, hogy három colonnében szándékozik az ellenség Hollándiába bé ütni, az első *Bréda* és *Berg-op-Zoom* közt, a' másik *Ramsdonk* és *Herzogenbusch* közt, a' harmadik pedig *Grave* mellett, Hollándiai Brabantziában. — Az *Órániai* örökös hertzeg egynéhány napra *Haagába* ment. s. a' t.

Egy *Sept. 6. ik* napján költ *Herzogenbusch* levélből im' ezeket olvassuk: A' *Sept. első* napján ide gyűlt Generálisok a' *Yorhi* és *Órániai* hertzegek egész nap itten tanátskoztak, 's meg a' nap kurirokat küldöttek mind *Haagába*, mind *Gr.*

Clerfayt hadi Tármasterhez, mind másuvá. A' mi környékünkben táborozó *Anglusokhoz*, *Hannoveranusokhoz* és *Hassusokhoz* sok tábori eleség, széna, abrak, és szalma hordatik. Néhány napokkal ez előtt 4 vagy 5 száz Frantzia ment bé *Hilvarenbeckbe*, 's leg első szavok is e' vólt: *Vagynak e' it emigralt Frantziák?* az ott meg maradt lakosokat jó polgároknak nevezték, az elötök el futottakra pedig igen bosszonkodtak. Száraz kenyéرنél egyebet nem ettek, azt adván okúl, hogy már régtől fogva el szoktak a' vaj ételtől. — Le sem szállottak lovaikról, hanem rövid idő mulatások után ismét el mentek, semmi zsattzot nem kérték, azt mondván, hogy a' honnyaikból ki mentek tizlzeresen meg fogják azt fizetni. *Eyndhovenben*, *Melinben*, és *Melusban* 15000 portió abrakot és szenát kivántak, mellynek ki szerzésére elégteleneknek lenni mondván magokat a' lakosok üres kézzel mentek onnan ki, hanem nagyon fenyegették az embereket, hogy ha hazugságban érnék őket. — Nem mindenkor, 's nem mindenütt bánnak illy szelidül és emberi módon a' helységekkel, sok helyen ütéssel veréssel fartsarják ki a' szegény lakosnak véres verejtékét.

Tilburgból, a' Brédiai districtusnak egyik helységéből azt írják, hogy egy Frantzia Generál egy nevezetes polgárnál ebédelt, 's következendő proclamatiót tétetett közönségessé: 1. A' Frantzia constitutió fog ide bé hozattatni. 2. Minden ezen környékken lakóknak parantsoltatik, hogy puskaikat *Tilburgba* vigyék. 2. A' Frantzia portásók által szantó földön, és kertekben, gabonában és gyümöls termő fákbán okoztatott kár vissza fog pótoltatni. Tegnap, *Brédától* nem messze kemény tsata történt az egyesült Anglus, Hollandus és Hassus seregek és Frantziák közt, mellyben az elsőbkek szerentsétlenek léven, három ágyujoknak hátra hagyásával mentek bé az érösségbe. A' nap reggel a' Hollandia szolgálatban lévő emigransoknak külső őrállóit el fogták —

az *Osterhouti* magazinumot el foglalták, hanem a' mint iratik prodition avagy árulás által.

A' *Sept. 9 ik* napján költ *Rotterdami* levelek ekként beszélnek Hollándia állapotjáról: Úgy esett értésünkre, hogy egy mindenféle hajóból álló Frantzia Flotta, és egynéhány lapos fenekű tsónakok indultanak ki a' *Dünkerkai* kikötő helyből, és már egynéhány *Cadsandhoz* is jutott. Az innen *Brédából* jární szokott posta hájo vissza jött, bé rekelztetvén előtte az út. *Bréda* és *Berg-op-Zoom* környékeről nagy ágyú ropogás hallatik. A' *Pictaviumi* és *Andegaviai* Fr. regementektől igen sokan által szöktek az Anglus seregekhez.

Austriai Belgium.

Bezzeg most tapasztallyák a' hüsegtelen *Niederlandusok*, az az, Német all-földiek, hogy sokkal édesdebben 's tsendesebben lehet a' kétfejű feketé sasnak szárnyai, mint a' Frantzia száraz szabadság fája alatt nyugodni. A' nemességnek és papsagnak egyebe nem maradt mindennapi nyomorúságán siránkozó szemeinél. Az *Antverpiai* püspöknek ékes palotája és *Roose de Baisy* Grófnének pompás hajléka a' földig rontattak — a' nép zürzavar és kétségbe esés közt fetreng — közel van az eleség fogytához, egy font kenyérért már is hat és fel *Sonst* kell fizetni. Gyakorta *Dumonceau* Generálra mennek az *Antverpiai* lakosok (ez a' Fr. Generál a' revolutió előtt kövágó merter ember vólt), és vagy kenyeret, vagy halált kívánnak magoknak adattatni. A' polgári magistratus kérése által kívánta, ennek a' tygris természetű halandónak szivét a' környörületességre hajtani, de meg utáló válasznál egyebet nem kapott, sőt azt nyerte kérésével, hogy helyettek más előjárokot tett, még pedig ollyakat, a' kik ésmeretesek *Jacobinusi* indulatjokról és gondolkozásoknak modjáról. Ezek mingyárt első gyűllésekben azt végzették, hogy *van Eupen*, *des Ehrvalliers*, *Rhodes*, és *Pelletier*, a' kik a' *Van-*

dernoti revolútióban (Austr. Belgiomnak néhai II. Jósef Cs. és K. alatt lett felhaborodásában), mint hiv és bölts jobbágyok úgy viselték magokat, megfogattassanak — *van Eupen Aug. 18-ik napján guillotinirozottatott.* — A' népnek salakja a' kösség, pénzetül, arany ezüst edényétől, hazi bútorjaitól, eggy szóval mindenétől megfosztya a' tekintetesebb és tehetösebb lakosokat s. a' t. Hogy tudtára ne légyen a' szomszéd tartományoknak, minden magános levelezést, és újságírást meg tiltottak a' Frantziák.

Következendő proclamatiót tétetett a' *Brüsszeli* magistratus közönségessé: Mivel, *úgymond*, úgy tapasztalta *Brüsszel* szabad városának Tanácsa, hogy a' kenyér naponként mind jobban jobban szűkül, mellyből idővel nem kis szerentsétlenség következhetne: ahozképest azt parantsollya minden liszt árulóknak, hogy 24 óra alatt, a' népnek táplálására elegendő lisztet szerezzenek, másként a' törvénynek keménysége szerént megfognak büntettetni. Továbbá, minthogy azt is tapasztalta a' városi magistratus, hogy néhány kenyér sütők meg szüntek a' kenyérnek sütésétől, és eladásától; hasonló büntetés alatt parantsollya mind város és környékbeli sütőknek, hogy valamint ennekelötte úgy mostanis süssenek kenyéret, 's adják el azoknak, a' kiknek kenyérre vagyon szükségek. Ezt a' proclamatiót *Ferrand* Fr. Generál jóva hagyta, 's keze aláírásával meg is erősítette.

Magyar Ország.

Gödöllő 15. Sept. A' felebaráti szeretetnek, és jó téteménynek, mellynél nintsen nemesebb virtus e' világon, emlékezete, a' leg későbbi maradekoknál is fenn marad. Néhai b. e. Gyarak *Grassalkovich Antal* ő hertzege, mind életében, mind halalhoz való közelítésének alkalmazásával meg bizonyította, hogy nem tsupa üres névvel lett légyen keresztény, minden uradalmi-

ban lévő helységeekben találtatott házi szegényeknek, minden vallásbeli különbség nélkül, egyen egyen, 30 forintokat parantsolván ki osztogattatni. Ezen kívül minden uradalmabeli Plebanusoknak 10, 10 forintot rendelt, mellyek a' múlt August hólnapjában, ő hertzegeének Gödöllői generális kassájából, minden helységeiben ki osztattak.

Elegyes Tudósítások.

Egy *Wittlich*i levél azt bezzelli, hogy egy *Parisi* kurirt fogtak el *Trier* körül a' Prussusok, kinél lévő irások közt, a' többi közt az lenni mondatik, hogy a' Frantzia Generál parantsolatot vett a' *Parisi* Conventől, hogyha elégtelen lejéud az egyesült seregek erejének vissza verésére, gyújtsa fel *Trier* városát, 's haggya ott. — *Genua* egészlen fel szabadúlt az Anglusok blokadaja alól. A' Frantziáknak kezületeiből azt lehet sajditani, hogy O'asz Országban is nagyobb erővel akarják a' hadakozást folytatni, mint eddig. Az ott táborozó Fr. seregek magok hatrább vonásának, a' mondatik fő oka lenni, mivel Provinciában és Delfinatusban nagyon meg szaporodott a' Contra-revolutionistáknak, avagy királyt kívánoknak számok. — Kevésbe múlt, hogy *Ponjatovski Jósef* hertzeget, Aug. 26 ik napján rajta történt hadi szerentsétleusége miatt meg nem ölték a' Lengyel patrióták, azzal vádolván ötet, hogy önként veretette meg a' kórmánya alatt lévő seregeket a' Prussusok által. Égyedül *Kosciuskonak* köszönheti életben lett meg maradását. Már most Lengyel Országban is nagy folyamattya vagy on az új papiros pénznek. Aug. 26 ik napján egy manifestumot tétettek az insurgenseknek vezérjei közönségessé, mellyben azt parantsollyák, hogy minden hazáját szerető, 's fegyvert fogható falusi lakosok, nyóltzad nap alatt egy hólnapi zsóldal és eleséggel menyenek hozzájuk.

Lemberg. Bizonytalan, el foglalták e' már a' Cs. K. seregek *Krakóviát* avagy nem; de a' bizonyos hogy 17000 emberünk két colonneben ment bé Lengyel Országba, és már túl vagy on *Lublinon.* Seregeinknek bé menetelekkor azt tudahoztatta *Kosciuskó Harnoncourt* Cs. K. Generáltól, úgy ment e' oda bé mint barát, vagy mint ellenség? A' *Brodyból* ment colonnénak egy része *Volhyniá*, 's nevezetessen *Dubno* felé vette úttyát, mellyből azt a' következtést tsinállyák nemelleyek, hogy azon tartománynak Oroszok által a' Lengyeleknél meg hagyattatott részét az Austriai ház fogja el foglalni s. a' t.

Hír-adás.

A' *Derhám Magyar Physico - theologiája* találtatik:
Bétsben, a' Magyar Ujság Író Uraknál;
Debretzenben a' Ref. Nemes Collegium Bibliothécájában;
Pesten Weingand könyv - árrós Urnál. — Az árra 2 Rforint 30 kr.

D. D. S.